

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Renata Żywicka

w sprawie z odwołania A. D.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Lublinie
o wysokość podstawy wymiaru składek,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 6
lutego 2024 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Lublinie
z dnia 29 czerwca 2022 r., sygn. akt III AUa 114/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od A. D. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oddziału w Lublinie kwotę 1.800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) wraz z odsetkami wynikającymi z art. 98 § 1¹ kpc tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 29 czerwca 2022 r. oddalił apelację A. D. od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 18 listopada 2020 r. oddalającego wniesione przez nią odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału Lublinie z dnia 15 października 2019 r. stwierdzającej, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, tj. emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe ubezpieczonej z tytułu prowadzonej pozarolniczej

działalności gospodarczej stanowią odpowiednio kwoty: za grudzień 2017 r. - 2.557,80 zł, za styczeń 2018 r. oraz luty 2018 r. - 2.665,80 zł, za marzec 2018 r. - 1.891,86 zł, za kwiecień 2018 r. – 1.891,86 zł, od maja 2018 r. do lipca 2018 r. - 2.665 zł.

W wywiedzionej od powyższego wyroku skardze kasacyjnej odwołująca się podniosła zarzut naruszenia przepisów prawa procesowego: art. 382 k.p.c. oraz art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 6 i art. 8 k.p.a. w związku z art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.), a także zarzut naruszenia prawa materialnego: art. 83 ust. 1 i 3 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 4, art. 18 ust. 8, art. 20 ust. 1 i art. 47 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 18 ust. 8 w zw. z art. 8 ust. 6 pkt 1 i art. 20 ustawy systemowej, art. 2a ust. 2 pkt 2, ust. 3, art. 18 ust. 8, art. 20, art. 68 ust. 1 pkt 1c ustawy systemowej, art. 18 ust. 8, art. 20 ust. 1 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 41 ust. 13, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 83 ust. 1 pkt 3, art. 86 ust. 1 i 2 pkt 2 w związku z art. 2a ust. 1 i 2 ustawy systemowej, naruszenie zasady wolności, praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., tj: zasady demokratycznego państwa prawa wyrażonej w art. 2 Konstytucji RP, zasady praworządności wyrażonej w art. 7 Konstytucji RP, konstytucyjnego prawa podmiotowego do zabezpieczenia społecznego, a także zasady wzajemności świadczeń z ubezpieczeń społecznych wyrażonych w art. 67 ust. 1 i 2 Konstytucji RP w związku z art. 84 i art. 217 Konstytucji RP poprzez naruszenie zasady pewności prawa i ochrony praw nabytych, zasady zaufania obywatela do państwa stanowionego przez nie prawa poprzez rażące naruszenie prawa przez błędną jego wykładnię tj. art. 18 ust. 8, art. 20 ust. 113 ustawy systemowej, a także art. 41 ust. 13, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c. art. 83 ust. 1 pkt 3. art. 86 ust. 112 pkt 2 w związku z art. 2a ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej polegające na bezpodstawnym odejściu od wykładni językowej i dokonanie prawotwórstwa przez Sąd wbrew woli ustawodawcy.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz orzeczenie co do istoty sprawy przez uwzględnienie odwołania w całości i zmianę decyzji organu rentowego przez

ustalenie podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, wypadkowe) oraz dobrowolne ubezpieczenie chorobowe z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej przez ubezpieczoną za grudzień 2017 r. w wysokości 10.657,40 zł, zaś od stycznia 2018 r. do lipca 2018 r. po 11.017,50 zł ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu drugiej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny w Lublinie. Ponadto wniosła o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej zwrotu kosztów sądowych oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała, iż w przedmiotowej sprawie występują istotne zagadnienia prawne, a także skarga jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca zauważyła, iż w toku rozpoznawania sprawy przez Sąd drugiej instancji pojawiło się istotne zagadnienie prawne w postaci konieczności zbadania: „Czy na podstawie art. 18 ust. 8, art. 20, art. 41 ust. 12 i 13, art. 68 ust. 1, art. 83 ust. 1 i 2, art. 86 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie kwestionując tytułu do podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (w tym z tytułu współpracy z osobą prowadzącą działalność gospodarczą) posiada uprawnienie do weryfikacji podstawy wymiaru składki w stosunku do uzyskiwanego przychodu czy dochodu w sytuacji gdy ubezpieczony po ustawowym okresie wyczekiwania skorzystał ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych?”

Według odwołującej się, skarga kasacyjna jest również oczywiście uzasadniona, gdyż w świetle obowiązujących przepisów oraz orzecznictwa Sądu Najwyższego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2010 r., sygn. akt II UZP 1/10) ZUS nie może kwestionować kwoty zadeklarowanej przez osobę prowadzącą działalność jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, jeżeli mieści się ona w granicach określonych ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych. Tym samym, w obecnym stanie prawnym nie ma podstaw do kwestionowania przez organ rentowy podstawy wymiaru zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. W odniesieniu do osób zgłoszonych do ubezpieczeń społecznych jako osoby, które prowadzą

pozarolniczą działalność, ZUS jest uprawniony jedynie do kwestionowania istnienia tytułu objęcia tymi ubezpieczeniami - jeżeli działalność została podjęta dla pozoru.

Skarżąca podkreśliła, że nie ma w ustawie kryteriów przychodów czy dochodów, które umożliwiają opłacenie wyższych składek. Natomiast Sąd drugiej instancji analizując przychody i dochody ubezpieczonej, jak i rentowność prowadzonej przez nią działalności, przyjął ocenę o instrumentalnym działaniu ubezpieczonej w celu zdobycia wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Z tego stwierdzenia Sąd wywodził dalsze konsekwencje i uznał, iż Zakład miał kompetencję do ingerencji w wysokość zadeklarowanych przez przedsiębiorcę podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Powyższe rozważania dowodzą, iż przedstawiona wykładnia prawotwórcza Sądu Apelacyjnego, która nosi znamiona wykładni *contra legem* czyli wbrew woli ustawodawcy. Tymczasem Sąd odstąpił od wykładni gramatycznej i dyrektywy interpretacyjnej *clara non sunt interpretanda*. Niestuszenie dokonał też wykładni rozszerzającej mimo że ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych powinna być interpretowana w sposób ścisły. Sąd drugiej instancji arbitralnie stwierdził, że ubezpieczona nie mogła opłacić składek w wysokości przez nią zadeklarowanej, żeby otrzymać wysokie świadczenie, w sytuacji gdy taką możliwość dopuszcza obowiązujące prawo.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie od strony skarżącej na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie warto podkreślić, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi

kasacyjnej, jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. W konsekwencji tego, w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym między innymi na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Strona wnosząca skargę kasacyjną powinna zatem sformułować w niej wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz ze stosownym uzasadnieniem. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien zaś wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty prawne świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł w istocie na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione. Przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga wskazania za pomocą wyводу prawnego, na kanwie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2009 r., II PK 66/09, LEX nr 553691). Zagadnienie prawne jest to problem, który wiąże się z określonym

przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniające wnioski o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane, ze wskazaniem argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne" (postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004, nr 7-8, s. 51; z 11 kwietnia 2012 r., III SK 41/11, LEX nr 1238126; z 31 stycznia 2013 r., II CSK 479/12, LEX nr 1293729). Obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. Przy czym nie można zasadnie twierdzić, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy we wcześniejszym orzecnictwie wyraził swój pogląd w podnoszonej kwestii, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego zmianę (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 sierpnia 2014 r., I UK 64/14, niepublikowane). Istotne jest przy tym, aby problem prawny, ujęty w skardze kasacyjnej, dotyczył kwestii decydującej o rozstrzygnięciu sprawy. Nie może być bowiem dla niej prawnie obojętny. Innymi słowy, w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne tylko wtedy, kiedy wynik sprawy uzależniony jest od interpretacji przepisów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 września 2005 r., I PK 98/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 243 i z dnia 29 czerwca 2001 r., I PKN 33/01, OSNP 2003 nr 9, poz. 228).

Sąd Najwyższy jednolicie przyjmuje, że odwołanie się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, iż przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego

ocenie - wyraża się "oczywistość" zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący powinien więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 75; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126; z dnia 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774). Ponadto przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Zatem we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171).

Skarżący nie zdołał wykazać występowania w sprawie wskazanych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z uwagi na to, że skarżący jako przyczynę uzasadniającą przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała występowanie istotnego zagadnienia prawnego i oczywistą zasadność skargi, stwierdzić należy, że zapatrywania te wzajemnie się wykluczają. Nie można bowiem równocześnie twierdzić, że rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonym wyroku było efektem oczywistego naruszenia przepisów rozumianego jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji, oraz sugerować, iż prawo to wymaga wykładni w ramach istotnego zagadnienia prawnego, które występuje wszakże tylko wtedy, gdy stosowanie konkretnych przepisów budzi poważne wątpliwości.

Odnosząc się do sugerowanego przez odwołującą się, we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania istotnego zagadnienie prawnego

powstałego na gruncie art. 18 ust. 8, art. 20, art. 41 ust. 12 i 13, art. 68 ust. 1, art. 83 ust. 1 i 2, art. 86 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zakresie uprawnień Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przy niekwestionowaniu tytułu do podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, weryfikacji podstawy wymiaru składki w stosunku uzyskiwanego przychodu czy dochodu należy zauważyć, że wykładnia budzącego wadliwość skarżącego zagadnienia była przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego.

W uchwale w składzie siedmiu sędziów z dnia 29 listopada 2023 r., III UZP 3/23, LEX nr 3648265, Sąd Najwyższy uznał, że organ rentowy w przypadku podjęcia pozarolniczej działalności przez ubezpieczonego, nie negując tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym, jest uprawniony do weryfikacji podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia w sytuacji, gdy w początkowym okresie prowadzenia tej działalności ubezpieczony deklaruje podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, której wysokość nie ma odzwierciedlenia w przychodach (art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3 w związku z art. 41 ust. 12 i 13, art. 68 ust. 1 oraz art. 86 ust. 1 i 2 w związku z art. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1230 z późn. zm.) oraz postanowił nadać uchwale moc zasady prawnej.

Sąd odwoławczy zajął w niniejszej sprawie stanowisko zbieżne z poglądami Sądu Najwyższego zawartymi w uchwale (zapadłej po wydaniu prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego), mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy oraz ustalony stan faktyczny uznał, że skarżąca deklarując wysoką podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne, już na wstępie generowała wysokie koszty prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. Zadeklarowana przez nią podstawa wymiaru składek, w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, pozostawała w oderwaniu od realnych możliwości finansowych firmy skarżącej i spowodowana była wyłącznie chęcią uzyskania wysokich, nieproporcjonalnych świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Zestawienie powyższych okoliczności doprowadziło do wniosku, że działanie ubezpieczonej było ściśle powiązane z planowanym okresem zasiłkowym co

oznacza, że również sama działalność gospodarcza została przez nią wykorzystana wyłącznie jako środek do uzyskania wysokich świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. Tym samym zadeklarowana podstawa wymiaru składek pozostawała w oderwaniu od realnych możliwości finansowych wnioskodawczynie. Zakład Ubezpieczeń Społecznych miał prawo do skontrolowania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wnioskodawczynie. Jednocześnie organ rentowy prawidłowo uznał, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia dla A. D. podlegającej jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe za sporne okresy została obniżona, wobec zadeklarowanych przez ubezpieczoną kwot, do wysokości wskazanych w zaskarżonej decyzji.

W świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego, elementem kreującym działalność gospodarczą jest jej zarobkowy charakter. Przesłanka zarobkowego charakteru jest spełniona wtedy, gdy prowadzenie działalności gospodarczej nastawione jest na uzyskanie dochodu. Za wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2021 r., II USKP 21/21, należy dostrzec, że w judykaturze utrwała się w ostatnim czasie pogląd, zgodnie z którym zarejestrowanie działalności gospodarczej i towarzyszące temu zadeklarowanie nieznajdującej pokrycia w przewidywanych zyskach wysokiej podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne, a przy tym ze świadomością istnienia przeszkód do prowadzenia tej działalności (np. spodziewane w nieodległym czasie urodzenie dziecka i związana z tym planowana przerwa w prowadzeniu działalności) może wskazywać na intencję (element subiektywny) nie tyle podjęcia i wykonywania zarobkowej działalności gospodarczej o charakterze ciągłym, ile włączenia się do systemu ubezpieczeń społecznych w celu uzyskania wysokich świadczeń (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 września 2016 r., I UK 455/15; z dnia 6 kwietnia 2017 r., II UK 98/16 i z dnia 18 grudnia 2018 r., II UK 413/17, LEX nr 2609126).

Wobec wyjaśnienia w judykaturze podnoszonych przez skarżącą wątpliwości na tle wykładni powołanych przepisów i zgodności zaskarżonego wyroku z uchwałą Sądu Najwyższego III UZP 3/23, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania uznając, że odwołująca się nie wykazała istnienia powołanych przesłanek przedsądu, O kosztach postępowania

kasacyjnego rozstrzygnięto - uwzględnivszy uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2019 r., III UZP 9/19, (OSNP 2020 nr 10, poz. 109) - na podstawie art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 i 1¹ k.p.c. oraz § 20 w związku z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1935).

[SOP]

[ał]